

PASAULINIS PARLAMENTINIS KONGRESAS

„PASAULIO ATEITIS“

2023 m. gegužės 12–13 d., Vilnius

KONGRESO ATIDARYMAS

J.E. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės

Viktorijos ČMILYTĖS-NIELSEN kalba

Garbūs svečiai, kolegos ir bičiuliai,

Man labai malonu pasveikinti Jus visus šiame kongrese „Pasaulio ateitis“. Šiandien susiduriame su precedento neturinčiais iššūkiais ir galimybėmis, kurios ateityje formuos pasaulį. Pradedant pandemija ir klimato kaita, baigiant Rusijos karu prieš Ukrainą, geopolitinėmis įtampomis, energetiniu saugumu ir technologiniais trikdžiais – pasaulio ateitis išgyvena kritinį momentą.

Šiame kongrese subūrėme politikus, ekspertus ir mąstytojus, kad aptartume šiuos iššūkius, apie juos pasikalbėtume ir ieškotume būdų ir sprendimų, galinčių padėti įveikti šį sudėtingą ir neapibrėžtumų kupiną laikotarpį.

Ir nors nesitikiu, kad šis kongresas pasiūlys visoms problemoms išspręsti tinkamą receptą, kaip politikė galiu drąsiai teigti, kad norėdami įveikti daugybę ateities iššūkių ir sukurti geresnę ateitį visiems, turime užtikrinti tarptautinę teisę, pagarba vieni kitiems ir bendradarbiavimu grindžiamą pasaulio tvarką. Kai valstybės gerbia tarptautinę teisę, jos sukuria stabilią ir nuspėjamą aplinką, kurioje gali klestėti tarpusavio pagalba ir bendradarbiavimas. Tai vienintelis būdas įveikti ateities pasaulinius iššūkius.

Tačiau šiandien tarptautinei teisei kyla grėsmė. Stebime, kaip nepaisoma tarptautinių normų ir taisyklių, kaip agresyvus elgesys ir kitų valstybių suverenumo bei teritorijų vientisumo

pažeidinėjimas tampa nauja norma. Tai kelia grėsmę pasaulinės sistemos stabilumui ir saugumui bei kenkia mūsų gebėjimui spręsti iškilusius iššūkius.

Nesuklysiu sakydama, kad didelė pasaulio politinės ateities dalis šiuo metu sprendžiama Ukrainoje. Agresija prieš Ukrainą susijusi ne tik su teritorijų vientisumu ar geopolitiniais interesais. Ji susijusi su pamatinėmis vertybėmis, kurios yra mūsų visuomenių pagrindas. Su žmonių teise patiems pasirinkti savo ateitį ir gyventi laisvoje ir demokratinėje visuomenėje. Ir su teisine valstybe, žmogaus teisėmis bei kiekvieno žmogaus orumu.

Todėl turime imtis veiksmų, kad paremtume laisvę Ukrainoje ir visame pasaulyje. Turime ginti teisinę valstybę ir žmogaus teises ir turime būti patys atsakingi už savo veiksmus arba neveikimą.

Už demokratijos ir tarptautinės teisės skatinimą ir apsaugą pirmiausia atsakingos valstybės ir tarptautinės institucijos, kurios šiems tikslams teikia pirmenybę. Pagal nutylėjimą, demokratiniai parlamentai taip pat už tai atsakingi, ne vien tik už demokratijos ir tarptautinės teisės ateitį, bet ir už kitus kylančius iššūkius.

Parlamentai, kaip tautos atstovai, gali tapti forumu dialogui ir diskusijoms dėl svarbiausių globalių iššūkių, su kuriais šiandien susiduria mūsų pasaulis. Bendradarbiaudami su kitomis valstybės institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis, pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi, parlamentai gali padėti siekti bendro sutarimo ir formuoti politiką, kuri leistų visapusiškai ir koordinuotai spręsti šiuos iššūkius.

Todėl kviečiu parlamentus imtis aktyvaus vaidmens šiose pastangose, įsitraukti į dialogą ir diskusijas, ir kurti politiką, padėsiančią spręsti šiuos mūsų laikų ir ateities iššūkius.

Vienas iš parlamentų įtraukimo į politinius procesus pavyzdžių galėtų būti prieš pat Vilniuje vyksiantį NATO aukščiausiojo lygio susitikimą mano iniciatyva birželio 1–3 dienomis rengiamas NATO valstybių narių parlamentų pirmininkų aukšto lygio susitikimas.

Parlamentai negali likti politinių įvykių nuošalyje. Vis labiau nenuspėjamoje saugumo aplinkoje ši užduotis tampa dar svarbesnė. Juk būtent mūsų parlamentai turi priimti sprendimus dėl valstybės lėšų paskirstymo ir paaiškinti tuos sprendimus piliečiams.

Todėl tikiuosi, kad šis aukšto lygio susitikimas padės parlamentų pirmininkams ir kitiems parlamento nariams geriau pasirengti nacionalinėms diskusijoms NATO aktualiais klausimais, taip pat prisidės šalims narėms siekiant bendro sutarimo, kuriuo turi būti grindžiama Aljanso politika, ir padės užtikrinti, kad Aljanso veikla ir politika taptų skaidresnė ir suprantamesnė parlamentams ir jų visuomenei.

Naudodamasi proga, norėčiau paprašyti čia dalyvaujančių NATO šalių atstovų paraginti savo parlamentų vadovus atvykti į šį aukšto lygio NATO valstybių narių parlamentų pirmininkų susitikimą Vilniuje.

Tuo norėčiau baigti savo sveikinimo kalbą. Ir nepamirškime, kad nors pasaulio ateitis yra neaiški ir sudėtinga, ją formuoti galime tik mes patys.

Gindami savo vertybes ir kartu su technologijomis, inovacijomis ir bendradarbiavimu pasitelkdami demokratijos galią, galime sukurti ne tik tvarią, bet ir teisingą ateitį. Ačiū.